

دیدگاه

شماره: ۹۷۸		موضوع: کاربردهای استانداردهای سازمان جهانی GS1 در حوزه صنعت
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۵/۰۳		
تهیه و تنظیم: فائزه شگری		
توضیح اجمالی:		
سیستم طبقه‌بندی و کد گذاری EAN/UPC برای اولین بار در سال ۱۹۷۳ در آمریکا با نام «کد محصول یکنواخت»، به‌منظور افزایش سرعت در فرایندها در نقطه فروش، تأسیس شد. در سال ۱۹۷۷ نیز سازمان مشابه دیگری ولی گسترده‌تر در اروپا با نام «شماره کالای اروپایی» (EAN) شکل گرفت. این دو سازمان در سال ۲۰۰۵ باهم ادغام‌شده و یک سازمان جهانی به نام GS1 را تشکیل دادند. این سازمان با استفاده از امکانات خود اقدام به ارائه راهکارها و خدمات در حوزه‌های مختلف کرده و هم اکنون ۱۱۵ کشور (از جمله ایران) دارای نمایندگی فعال است. یکی از زمینه‌های اصلی فعالیت GS1 در حدود ۵۰ سال سابقه، تدوین و توسعه استانداردها در زنجیره‌های تأمین بخش صنعت بوده است. این استانداردها پایه و اساسی برای تبادل شفاف، سریع و قابل‌فهم بین واحدهای فعال در زنجیره تأمین بخش صنعت است و می‌تواند با تسهیل امور افزایش بهره‌وری، هزینه‌ها را کاهش دهد. این استانداردها همه ذی‌نفعان زنجیره‌تأمین اعم از تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان، خرده‌فروشان، عاملین حمل‌ونقل، گمرکات، سازمان‌ها، توسعه‌دهنده‌های نرم‌افزار، قانون‌گذاران محلی و بین‌المللی و ... در صنایع مختلف را شامل می‌شود. این استانداردها را به‌صورت کلی می‌توان در قالب چهار گروه به شرح زیر در نظر گرفت: • «شناسایی»: استانداردهای مرتبط با کلیدهای شناسایی برای تمامی موجودیت‌های زنجیره تأمین به‌صورت منحصر به‌فرد و یکتا؛ • «ثبیت»: استانداردهای مرتبط با تبدیل کلیدهای شناسایی به نماد بارکد؛ • «تبادل»: استانداردهای مرتبط با اشتراک‌گذاری اطلاعات (اصلی، تراکنشی و رویدادی) براساس استانداردهای مورد قبول؛ • «به‌کارگیری»: ترکیب سه دسته استانداردهای فوق در فرآیندهایی مانند ردیابی، مدیریت کیفیت داده‌ها و ... استقرار استانداردهای GS1 و ایجاد زبان مشترک بین ذی‌نفعان زنجیره تأمین موجب چابک‌سازی و افزایش بهره‌وری زنجیره تأمین می‌شود.		
نکات کلیدی:		
همانطور که اشاره شد یکی از حوزه‌های به‌کارگیری استانداردهای سازمان جهانی GS1 حوزه صنعت است که در ادامه به‌اختصار در سه بخش حمل‌ونقل و لجستیک، سلامت و خرده‌فروشی اشاره می‌شود. ۱- صنعت حمل‌ونقل و لجستیک. یک تولیدکننده، خرده‌فروش و یا ارائه‌دهنده خدمات حمل‌ونقل، نیاز به اطلاعات کاملی درخصوص محل دقیق محموله‌ها و کالاها در هر لحظه از زمان و مکان، اطلاع از رسیدن آن‌ها به مقصد و همچنین زمان مورد انتظار برای تحویل کالاها به مشتریان دارد. استفاده از استانداردهای GS1 به آن‌ها کمک می‌کند که اطلاعات دقیق و به‌روز در مورد همه این مسائل به‌دست آورند و تصمیم‌گیری صحیحی را اتخاذ کنند. در این ارتباط، استفاده از این استانداردها می‌تواند به بهبود عملکرد در پنج فرایند کسب‌وکار زیر شود. • مدیریت تحویل: اطلاعات مربوط به هریک از مراحل تحویل کالا از کارخانه یا انبار و انتقال آن به فروشگاه‌ها، رستوران‌ها، مراکز درمانی و ...، باید دریافت، تأیید، ورود به انبار، تثبیت و ذخیره گردد و گاهی اوقات این فعالیت باید با توجه‌به شماره سریال منحصربه‌فرد کالاها انجام شود. موفقیت هر تجارتی وابسته به اطلاعات درخصوص نوع و زمان تحویل کالاها در مقصد است. استانداردهای GS1 راه‌کار مطمئنی برای شناسایی پالت‌ها، محموله‌ها و به‌اشتراک‌گذاری اطلاعات و اعلامیه‌های ارسال و دریافت آن‌ها با دیگر شرکای تجاری ارایه می‌کند. • مدیریت حمل‌ونقل: تقاضا برای تحویل مکرر کالا، محموله‌های کوچک و توزیع دقیق در مناطق متراکم شهرها در حال افزایش است. این حمل‌ونقل باید با کمترین هزینه ممکن و روشی پایدار در کل فرایندهای حمل‌ونقل اتفاق بیفتد. برای این منظور، هماهنگی در حمل‌ونقل و رساندن کالا به مشتریان از اهمیت بالایی برخوردار است. شرکت‌های باربری نیازمند به‌اشتراک‌گذاری اطلاعات حمل‌ونقل با یکدیگر هستند. هماهنگی بین این اجزاء در زنجیره دارای پیچیدگی بالایی است. استانداردهای GS1 بخصوص «مدل قابلیت همکاری لجستیک»، موجب سادگی این فرایند خواهند شد. • مدیریت انبار: این موضوع مسئله بسیار مهمی از نظر بسیاری از تولیدکنندگان و فروشندگان است. از طرف دیگر آن‌ها به طور فزاینده‌ای به دنبال برون‌سپاری مدیریت انبار و مراکز توزیع خود به «ارائه‌دهندگان خدمات لجستیک» هستند. ارائه‌دهندگان این خدمات، امروزه محصولات را از منابع مختلف جمع‌آوری کرده و سپس آن‌ها را برای مقصدهای یکسان بسته‌بندی می‌کنند و یا آن‌ها را برای مقاصد مختلف آماده‌سازی می‌کنند. استانداردهای GS1 به هماهنگی بین شرکای درگیر در این زنجیره به‌منظور شناسایی سریع و انتقال و بسته‌بندی کالاها کمک می‌کنند. • مدیریت دارایی: بسیاری از تولیدکنندگان، شرکت‌های حمل‌ونقل و ارائه‌دهندگان خدمات لجستیک از تریلرها، کانتینرها، ظروف پلاستیکی، پالت‌ها و سایر وسایل برای انتقال کالا از یک مکان به مکان دیگر در حوزه خود یا در طول زنجیره‌تأمین استفاده می‌کنند. مدیریت و پیگیری این امکانات و تجهیزات موضوعی چالش‌برانگیز و مهم است. اگر این امکانات و تجهیزات در مکان نامناسبی قرار داده شوند، ممکن است حمل‌ونقل کالاها را دشوار و یا		

دیدگاه

حتی غیرممکن سازد که در نهایت منجر به تأخیر در تحویل کالا و تحمیل هزینه های اضافی شود. استانداردهای GS1 نه تنها قطعات خاص تجهیزات را شناسایی می نماید، بلکه پیگیری و ردیابی آنها را نیز میسر می سازند.

• **مدیریت رویه ها در مرزها:** مدیریت جریان کالا در طول مرزهای زمینی و دریایی چالش بزرگی برای دولت به ویژه از لحاظ امنیتی است. هر کانتینر و یا پالت وارد شده به یک مرز، به طور بالقوه ای می تواند تهدید برای مصرف کننده و تولیدکننده به علت جعل و تقلب، قاچاق، آلودگی و یا حتی تروریسم باشد. در اینجا، موضوع غربالگری و بازرسی محموله ها برای مقامات گمرکی دارای اهمیت بالایی است و چالش بزرگی محسوب می شود. استانداردهای GS1 اطلاعات شفافی در خصوص محصولات برای کمک به مقامات مرزی به منظور سرعت بخشیدن به ارزیابی های خود فراهم می کنند.

۲- **بخش سلامت.** شرایطی را تصور کنید که در آن، سوابق پزشکی یک بیمار هر آنچه در مورد تعداد، دوز و برند هر دارویی که به وی تجویز شده است و مشخصات هر وسیله پزشکی که وی استفاده کرده است، همچنین نام و مشخصات پزشکان و دست اندرکاران خدمات درمانی قابل ثبت و ضبط و ردیابی باشد. شرایطی را تصور کنید که بیمارستان ها و داروخانه ها، مکان دقیق تأمین کنندگان در دسترس انواع تجهیزات پزشکی و داروها را می دانند. همچنین شرایطی را تصور کنید که ناظران و تنظیم کنندگان مقررات در هر لحظه قادر هستند برای جمع آوری محصولات مشکوک و دارای مشکل فراخوان بزنند و در نهایت شرایطی را تصور کنید که در آن تولیدکنندگان داروها و تجهیزات پزشکی قادر هستند در هر زمان وضعیت بازار و تقاضا را رصد کرده و برنامه زمان بندی تولید خود را طبق اطلاعات دقیق و لحظه ای از بازار تنظیم کنند. در این شرایط مطلوب، بیماران به طور مستمر احساس امنیت بیشتری داشته و از کارایی خدمات سلامت اطمینان دارند. فعالیت ها و هزینه های اضافی از بخش سلامت حذف شده و رفاه اجتماعی جامعه افزایش می یابد. این امر در حال حاضر و با به کارگیری استانداردهای GS1، در بسیاری از کشورها مانند ترکیه، استرالیا، انگلستان و آمریکا شکل واقعیت به خود گرفته است.

۳- **بخش خرده فروشی.** افزایش میانگین سنی جمعیت، تغییر در سلاقی مصرف کنندگان، تغییرات سریع فناوری و فشارهای جدید بازارهای جهانی باعث شده است که بیشتر کسب و کارها و مخصوصاً خرده فروشان چاره ای جز تطابق یافتن و همسوسازی خود با تغییرات، برای باقی ماندن در گردونه رقابت را نداشته باشند. ذائقه و انتظارات مصرف کنندگان کنونی با مصرف کنندگان قبل از سال ۲۰۱۰ خیلی با تفاوت همراه بوده است. مصرف کنندگان کنونی انتظار دارند که اطلاعات کالایی که می خرند، کاملاً در دسترس آنها باشد. این تغییرات پویا و روزافزون در انتظارات مشتریان به معنی آن است که خرده فروشان بایستی کاملاً چابک بوده و در هر زمانی آماده تغییر باشند. ضمن اینکه تغییرات زنجیره های تأمین نیز برای مواجهه با این توسعه ها اجتناب ناپذیر است. به کارگیری استانداردهای GS1 و سیستم های شناسایی و کدگذاری بین المللی طی سی سال اخیر در صنعت خرده فروشی منافع زیادی را برای مصرف کنندگان در سرتاسر جهان فراهم آورده است. تجارت الکترونیکی بر پایه استانداردهای GS1، باعث صرفه جویی های هزینه ای قابل توجهی در یک زنجیره تأمین می شوند که ریشه در کاهش کاغذبازی در زنجیره تأمین (همچون: ثبت سفارشات، صورت حساب ها، اسناد ارسال و تحویل) و همچنین کاهش اشتباهات عمدی و سهوی دارد که سالانه میلیون ها دلار هزینه بر خرده فروشی تحمیل می کند.

سخن پایانی آنکه، بهره گیری و توسعه استفاده از استانداردهای سازمان جهانی GS1 برپایه قابلیت های مرکز ملی شماره گذاری کالا و خدمات ایران این امکان را به کسب و کارها و نیز نهادهای دولتی می دهد که برنامه ریزی و سیاست گذاری مناسب تری در طول زنجیره تأمین بخش صنعت کشور داشته باشند. استفاده از این استانداردها مزایایی همچون افزایش بهره وری، تسهیل امور فرایندی، ایجاد سیستم ردیابی در سطوح داخلی و بین المللی، مبارزه با جعل و قاچاق، افزایش شفافیت زنجیره تأمین، راه حل های جدید برای تعامل و کار با یکدیگر، ردیابی و رهگیری اقلام تجاری در هر لحظه از زمان، تبادل اطلاعات استاندارد و به روز و ... را به همراه دارد.